

COLLEGENOTA

Portefeuillehouder: J. le/L. Feij/W. Jansen					Paraaf	Datum	
Afdeling: MRB			Afd. Manager			24/6/09	
Steller: Audrey Cortlever			Medewerker			24-6-2009	
Datum: 16 juni 2009			Openbaar:		Ja ☒	Nee ☐	
BMO	Fin.	Jur.	Pers.	Anders	Naar griffier:	Ja ☒	Nee ☐
Consulent							

Onderwerp:

Nadere regels toepassing sociale paragraaf.

Aantal bijlage(n): 2

Beslispunten:

1. Instemmen met de nadere regels inzake toepassing sociale paragraaf en deze met ingang van 1 juli 2009 in werking laten treden.
2. Deze beleidsregels in diverse pilots uittesten, gedurende de periode 1-7-2009 tot 1-1-2010.
3. De uitvoering van de sociale paragraaf in de pilotperiode neerleggen bij de afdeling MRB/W&I.
4. Deze notitie ter kennisname brengen aan de gemeenteraad.

Eindparaaf secretaris		Burgemeester	Weth. Feij	Weth. le	Weth. Janssen
	Akkoord				
	Bespreken				

Besluit B&W d.d.

<p>Besluit B&W d.d.</p>

Toelichting bij collegenota d.d. 16 juni 2009

Onderwerp:

Nadere regels toepassing sociale paragraaf.

Inleiding

In het convenant tussen de politieke partijen van februari 2009 is een actiepunt geformuleerd voor de vergroting van de inzet van Wsw-ers en bijstandsgerechtigden bij werken van de gemeente Stein. Vanuit het arbeidsmarktbeleidsplan en het regionale inkoopoverleg lag ook het actiepunt voor om een nadere invulling te gaan geven aan de sociale paragraaf zoals die in het inkoopbeleid is opgenomen. Deze twee zaken zijn gecombineerd tot bijgevoegde notitie, die regionaal tot stand is gekomen in overleg met de collega's arbeidsmarktbeleid en inkoop.

Probleemstelling en context

In het inkoopbeleid van de gemeente Stein is nog redelijk summier invulling gegeven aan de inzet van de onderkant van de arbeidsmarkt bij door de gemeente uit te geven opdrachten. Op dit moment geldt alleen de verplichting om bij een openbare aanbesteding van werken minimaal 1 arbeidservaringsplaats beschikbaar te stellen. In het convenant maar ook vanuit arbeidsmarktbeleid-oogpunt is het wenselijk hier een bredere invulling aan te geven, zeker ook gelet op deze economische tijd en de druk die hierdoor ontstaat op sociale voorzieningen. Door in eigen opdrachten een appel te doen op het maatschappelijk verantwoord ondernemen van de inschrijvende partijen wordt werkgelegenheid voor de onderkant van de arbeidsmarkt gecreëerd. Bijstandsgerechtigden kunnen werkervaring opdoen, jongeren kunnen een stageplaats verwerven in het kader van hun leer-/werktraject en voor Wsw-ers wordt de beweging van binnen naar buiten verder mogelijk gemaakt.

Het is in ieder geval duidelijk dat de gemeente op dit moment al een bredere invulling geeft aan de sociale paragraaf van het inkoopbeleid. Met het vaststellen van deze uitvoeringsregels wordt de uitvoering van de sociale paragraaf juist geformaliseerd, beter geborgd en moet het bij elke opdracht boven de € 50.000,- een aandachtspunt zijn bij de selectie en gunning van opdrachten. De sociale paragraaf kan namelijk toegepast worden middels:

1. het stellen van uitvoeringsvoorwaarden in het bestek (als eis of wens);
2. het voorbehouden van deelname aan nader te bepalen aanbestedingen door Sw-bedrijven;
3. het toepassen van de percelenregeling en onderhands gunnen;
5. het wegzetten van een overheidsopdracht bij een SW-bedrijf waarbij wordt voldaan aan de eisen die gelden voor quasi-inbesteden. Als er sprake is van quasi-inbesteden is de richtlijn niet van toepassing en hoeft de opdracht niet Europees te worden aanbesteed.

De diverse vakafdelingen krijgen vanaf nu de opdracht om bij iedere uitgifte van een opdracht in ieder geval te bezien of de sociale paragraaf toegepast kan/moet worden. Het is goed hier het advies van de afdeling Inkoop in te betrekken maar ook in een vroegtijdig stadium met de contactpersoon te klankborden over de mogelijkheden om aan de verplichting ook daadwerkelijk invulling te kunnen geven door het leveren van mensen.

Omdat een en ander nog nader praktisch moet worden ingeregeld wordt voorgesteld om in pilotvorm te starten. Dit betekent dat een aantal nog nader te definiëren opdrachten worden gebruikt om ervaring op te doen met het beschreven werkproces en de infrastructuur te ontwikkelen voor de volledige invulling van de sociale paragraaf. Deze pilotperiode zal tot maximaal 1 januari 2010 duren. In ieder geval wordt regionaal de aanbesteding huishoudelijke hulp aangegrepen als eerste testcase. Het is dan de bedoeling dat vanaf 1 januari 2010 de notitie in zijn volledige omvang wordt geïmplementeerd en zoals gesteld bij iedere aanbesteding de sociale component wordt beoordeeld.

Deze notitie heeft ook een duidelijke relatie met het op te richten regionale werkbedrijf. Het gemeentelijk werkbedrijf zal een groot aantal opdrachten, die voorheen werden uitbesteed of voorbehouden waren aan Sw-bedrijven, voor de gemeenten gaan uitvoeren. Voor die werkzaamheden die niet door het regionaal werkbedrijf (kunnen) worden uitgevoerd en op de private markt worden weggezet kan dan juist wel weer de sociale paragraaf toegepast worden.

Overleg/besproken met andere afdelingen

Besproken en akkoord bevonden in MO d.d. 24-6-2009

Consequenties:

Financiën:

Het is moeilijk een uitspraak te doen over de financiële gevolgen van deze beleidsregels omdat veel prijzen door een aanbesteding worden bepaald en daarin niet zichtbaar zal zijn wat het effect van de sociale paragraaf op de prijs is. Tegenover de mogelijkheid om goedkopere arbeidskrachten in te zetten staan mogelijk extra begeleidingskosten die een bedrijf moet maken.

Juridisch:

De juridische toets op het inkoopkader heeft plaatsgevonden door het regionale inkoopoverleg.

Personeel:

Gelet op de afwezigheid van een inkoopmedewerker zal in ieder geval gedurende de pilotperiode de afdeling MRB samen met de afdeling W&I uitvoering gaan geven aan deze notitie. Op het moment dat de gemeente Stein weer een inkoopmedewerker heeft zal bekeken worden hoe de nieuwe taakverdeling eruit gaat zien. Duidelijk is dat nog vele praktische vragen beantwoord moeten worden. In deze pilotperiode kan ook gekeken worden hoeveel werk dit met zich meebrengt en of de aanlevering van geschikte kandidaten aan bedrijven mogelijk regionaal georganiseerd zou moeten worden (bijv. bij het Werkplein).

Communicatie:

- De inkoopmedewerker zorgt voor de interne communicatie naar de vakafdeling over de introductie en verankering van deze nieuwe uitvoeringsregels.
- De arbeidsmarkt-beleidsmedewerkers zorgen voor de externe communicatie en de communicatie naar de aanbieders van arbeidspotentieel zoals Werk en Inkomen, UWV-werkbedrijf en opleidingsinstituten.

De rol van de inkoopmedewerker wordt in dit geval dus ook gecombineerd opgepakt door het duo MRB/W&I.

De Wmo-/Wwb-raad is over dit voorstel gehoord en heeft hierover een advies uitgebracht (zie bijlage). Zij vinden de notitie te vrijblijvend en stellen zich vragen bij de evaluatieperiode en prijzen de concrete beschrijving van de huidige sociale paragraaf in ons inkoopbeleid. Deze reactie vormt echter geen reden om de nota inhoudelijk aan te passen omdat de kan-bepaling juist benadrukt dat het om een continue match tussen vraag en aanbod gaat, die niet altijd mogelijk is en daarom niet een standaardbepaling kan zijn. De evaluatieperiode naar 1 jaar terugbrengen achten wij ook niet verstandig omdat in het eerste jaar ook nog veel zaken ingeregeld moeten worden. Gelet op het feit dat ook evaluaties na afloop van een contractperiode meegenomen moeten worden is een periode van 2 jaar voor de hand liggender.

Gelet op het feit dat deze notitie een nadere uitwerking van een actiepoint uit het convenant is wordt deze ook ter informatie aan de gemeenteraad gestuurd.

Voorstel:

1. Instemmen met de nadere regels inzake toepassing sociale paragraaf en deze met ingang van 1 juli 2009 in werking laten treden.
2. Deze beleidsregels in diverse pilots uittesten, gedurende de periode 1-7-2009 tot 1-1-2010.

3. De uitvoering van de sociale paragraaf in de pilotperiode neerleggen bij de afdeling MRB/W&I.
4. Deze notitie ter kennisname brengen aan de gemeenteraad.

NADERE REGELS INZAKE TOEPASSING SOCIALE PARAGRAAF

ALS NADERE UITWERKING VAN HET AANBESTEDINGS-/INKOOPBELEID VAN DE GEMEENTEN IN DE WESTELIJKE MIJNSTREEK

Gemeente *Stein*

1. Inleiding

In het raadsbesluit inzake integraal Arbeidsmarktbeleid op de juiste schaalgrootte en daarbij de samenhang met de Wsw en Sw-bedrijf Vixia van december 2007 is besloten om een verdere verdieping aan te brengen op het aanbestedings- en inkoopbeleid wat betreft de inzet van de onderkant van de arbeidsmarkt. Concreet is het volgende besloten:

1. Gemeenten bieden voor de doelgroep van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via hun inkoopbeleid relevante werkkavels bij voorkeur aan aan Ondernemershuis, Participatiehuis of Mobiliteitscentrum of anders met de afspraak dat bemensing via deze uitvoeringsorganisatie(s) plaats vindt;
2. Gemeenten stellen in hun aanbestedingsbeleid m.b.t. werkkavels aan reguliere, private bedrijven contracteisen inzake de inzet van mensen met (een grote) afstand tot de arbeidsmarkt.

Geconcludeerd is dat de sociale paragraaf van het inkoopbeleid ten behoeve van de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid regionaal uniform geregeld zou moeten worden en dat er tevens een verdiepingsslag aangebracht dient te worden om de sociale component van aanbestedingen beter te verankeren in de ambtelijke organisatie.

Inmiddels wordt daar waar mogelijk bij aanbestedingen reeds in diverse varianten door de diverse gemeenten invulling gegeven aan de sociale component.. De wetgeving biedt namelijk volop ruimte om sociale criteria toe te passen. Een aantal voorbeelden ter illustratie:

- De aanbesteding van het onderhoud groen, een vrij omvangrijke opdracht, is door de gemeenten Stein en Beek gezamenlijk aanbesteed met een voorbehouden deelname aan SW-bedrijven respectievelijk een combinatie van private partij met SW-bedrijf;
- Onderhoud beplanting en onderhoud gazons is in Schinnen uitbesteed aan Vixia;
- In de aanbestedingseisen van de schoonmaak in Sittard-Geleen geldt de voorwaarde dat een deel van de loonsom wordt ingezet door Wsw-ers;
- De aanbesteding schoonmaak van de gemeente Beek is afgerond en een deel van de schoonmaak wordt ingezet door Wsw-ers (Vixia);
- De postdistributie is inmiddels door alle 4 de gemeenten uitbesteed aan Vixia;
- In de regionale aanbesteding Individuele hulpmiddelen is een paragraaf social return opgenomen in het bestek, in de vorm van een inspanningsverplichting; in de regionale aanbesteding hulp bij het huishouden wordt eveneens een paragraaf social return in het bestek opgenomen maar deze zal dwingender van aard zijn;
- Quasi-inbesteding van diverse reïntegratie-instrumenten door de gemeente Sittard-Geleen bij Vixia BV.

Uit het bovenstaande blijkt, dat een sociale paragraaf verschillende toepassingsvormen kan aannemen: van besteksvoorwaarde tot het voorbehouden van gunning aan een SW-bedrijf. Bovenstaande opsomming illustreert tevens dat de gemeenten al een zeker sociaal gezicht hanteren bij aanbestedingen.

Ook de provincie gaat het beleid rondom de sociale paragraaf nader concretiseren. Het college van gedeputeerde staten heeft in 2008 besloten om een project social return, in de komende 3 jaar via 4 sporen nader uit te werken.

Spoor 1:

Verbeteren van social return bij aanbestedingen binnen de provincie Limburg door bij alle aanbestedingen social return als uitvoeringsvoorwaarde of gunningscriterium in te zetten.

Spoor 2:

Een fonds oprichten dat Social Return projecten stimuleert voor bedrijven die social return moeten gaan invullen.

Spoor 3:

Bij 4 grote provinciale projecten (zoals de A2 ondertunneling) social return breed inzetten.

Spoor 4:

Samenwerking met andere Limburgse partijen, waarbij ook de gemeente Sittard-Geleen zich heeft gemeld, aan de ontwikkeling van het kennisnetwerk Social Return Limburg.

De bedoeling is dat met spoor 4 op termijn een uitrol en doorvertaling wordt bewerkstelligd naar alle gemeenten in Limburg. Mochten hieruit waardevolle aanvullingen komen dan zullen wij deze zeker betrekken bij de uitvoering van deze notitie. Ook is via deze weg ondersteuning aan te vragen bij de implementatie van de sociale paragraaf in de Westelijke Mijnstreek, door de inzet van ervaringsdeskundigen uit andere gemeenten.

2. Uitgangspunten sociale paragraaf

2.1 Beleidsmatig

In het aanbestedingsbeleid van de 4 gemeenten in de Westelijke Mijnstreek is reeds een passage opgenomen over beleid rondom de inzet van bijzondere doelgroepen maar die verschilt per gemeente. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de actuele passages over de sociale paragraaf. Geconcludeerd kan worden dat, met uitzondering van de gemeente Schinnen, de formulering niet uniform is maar hieruit wel een gelijklopende overtuiging en ambitie klinkt. Met deze notitie willen wij hier nadere invulling aan geven en een borging van deze beleidsdoelstelling nastreven.

Het uitgangspunt bij het hanteren van de sociale paragraaf moet zijn:

“De gemeente kijkt voor elke opdracht boven de € 50.000,- die zij verstrekt of daaraan en in welke mate een sociale doelstelling kan worden verbonden. De gemeente kan aan deze sociale doelstelling invulling geven door het toepassen van een sociale paragraaf of door het toepassen van sociale criteria.”

Met deze aanvulling krijgt de sociale paragraaf een verplichtender karakter en kan deze op een van de volgende manieren worden toegepast bij werken, diensten en leveringen:

1. Het stellen van uitvoeringsvoorwaarden in het bestek;
2. Het voorbehouden van deelname aan nader te bepalen aanbestedingen door SW-bedrijven;
3. Het toepassen van de percelenregeling en onderhands gunnen; en
4. Het wegzetten van een overheidsopdracht bij een SW-bedrijf waarbij wordt voldaan aan de eisen die gelden voor quasi-inbesteden. Als er sprake is van

quasi-inbesteden is de richtlijn niet van toepassing en hoeft de opdracht niet Europees te worden aanbesteed.

De wijze waarop toepassing wordt gegeven aan bovenstaande is steeds terug te vinden in het besluitvormingsdocument (bijv. collegenota, inkoopformulier). Hierin wordt ook gerapporteerd op welke gronden is afgeweken van de notitie sociale paragraaf.

2.2 In de uitvoering

In deze paragraaf zullen achtereenvolgens de in paragraaf 2.1 beleidsmatig genoemde mogelijkheden nader worden toegelicht.

Van belang is, dat de toepassing van de sociale paragraaf mede afhankelijk is van de omvang en aard van de opdracht c.q. de werkzaamheden en er anderzijds altijd een reële inschatting gemaakt moet worden van de beschikbaarheid van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Daarom wordt vooraf bekeken of de sociale paragraaf in de vorm van een eis, een wens of in een combinatie van beiden wordt aangezet. De afdeling Inkoop zal hierin adviseren maar de aanbestedende vakafdeling maakt uiteindelijk de keuze.

Vervolgens wordt als voorlopige richtlijn genomen dat bij de inzet van de sociale paragraaf een percentage van minimaal 5% en maximaal 10% van de loonsom of aanneemsom wordt gelabeld voor de sociale doelgroep. Dit moet een start zijn voor een meer systematische aanpak van de toepassing van de sociale paragraaf, waarbij een realistische inschatting van de mogelijkheden en onmogelijkheden voorop staat. De ruimte die geboden wordt moet het mogelijk maken om de uitvoering van de sociale paragraaf een kans van slagen te bieden. Dit ook in het belang van de ondernemers die geconformeerd gaan worden aan de gemaakte afspraken en de gevolgen voor de prijs die voor de aanbestede dienst of werk wordt geoffreerd.

Hierbij wordt aanbevolen om meer te kijken naar totaalvolumes dan naar individuele gunningen. Met name op het gebied van civieltechnische werken biedt dit de mogelijkheid om beter in te spelen op de in enig jaar uit te voeren werken en het karakter daarvan en in welke omvang vakwaliteiten nodig zijn om aan die werken invulling te geven.

2.3 De uitvoeringsvoorwaarden

Uitgangspunt hierbij is de toepassing van sociale criteria als onvoorwaardelijke eis. Toepassing van deze uitvoeringsvoorwaarde vereist wel een degelijk inzicht in de marktverhoudingen, de mate van toepasbaarheid van de sociale paragraaf en de beschikbaarheid van geschikte kandidaten. Bijtjds overleg tussen de betrokken vakafdelingen is dan ook van groot belang om het percentage van de aanneemsom danwel het loonkostengedeelte van de aanneemsom te bepalen.

Bij de uitvoering dient met de volgende zaken rekening gehouden te worden:

- de wethouders Arbeidsmarktbeleid/Economische Zaken hebben een sterke voorkeur voor het stevig verankeren van de toepassing van een sociale paragraaf. Het hanteren van een boetebeding is daarbij een mogelijkheid maar dit wordt niet

wenselijk geacht omdat het bedrijven in deze economisch moeilijke omstandigheden kan afschrikken om in te schrijven;

- Invoering van een sociale paragraaf vereist een organisatiebrede aanpak. De vaksector dient aan te geven in hoeverre de aard van de opdracht toepassing van een sociale paragraaf toelaat danwel de sociale paragraaf wordt toegespitst op niet direct op het primaire proces van de opdrachtnemer gerichte activiteiten. De afdeling Inkoop biedt hierin een adviserende en faciliterende rol aan en zoekt zonedig het contact met de afdeling Werk en Inkomen. Aankomende verzoeken voor de inzet van de doelgroep worden vroegtijdig gecommuniceerd naar de contactpersoon van de gemeente die verantwoordelijk is voor de daadwerkelijke inzet van de doelgroep.
- De gemaakte afweging , voorafgaand aan het verzenden van de aankondiging cq het bestek danwel het opvragen van meerdere offertes, dient vermeld te worden in het besluitvormingsdocument.
- De sociale paragraaf wordt ingevuld door het oormerken van een bepaald percentage van (het loonsomgedeelte van) de aanneem- cq opdrachtsom van de levering, dienst of werk. Als leidraad wordt een percentage genomen van minimaal 5% en maximaal 10% van de aanneemsom of loonsom. Dit biedt de ruimte om te bezien welk percentage een reël uitgangspunt is. Daarom zal zeker ook in de eerste jaren de nodige speelruimte moeten bestaan voor het aanpassen van het percentage als na opdrachtverstrekking blijkt dat dit niet haalbaar is. Uiteraard gebeurt dit in overeenstemming tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.
- Om de concrete invulling van de sociale paragraaf uniform te laten verlopen is in bijlage 2 een uniforme tekst opgesteld, die ook toepasbaar is bij onderhandse aanbestedingen.
- Bij contractevaluaties en leveranciersevaluaties wordt bekeken en getoetst in hoeverre daadwerkelijk invulling is gegeven aan de overeengekomen doelstelling.

2.4 Het voorbehouden van de deelname aan nader te bepalen aanbestedingen door SW-bedrijven en quasi-inbesteden

De wet (art. 19 van het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten) biedt de mogelijkheid om de aanbesteding van nader aan te wijzen opdrachten voor te behouden aan SW-bedrijven. Er zijn verder geen beperkende voorschriften aan een dergelijke aanbesteding.

Tevens bestaat de mogelijkheid om overheidsopdrachten weg te zetten bij een SW-bedrijf waarbij wordt voldaan aan de eisen die gelden voor quasi-inbesteden. Als er sprake is van quasi-inbesteden is de richtlijn niet van toepassing en hoeft de opdracht niet Europees te worden aanbesteed. Zoals al eerder in deze notitie is aangegeven wordt in individuele situaties van deze mogelijkheid gebruik gemaakt maar is er nog geen leidraad die bepaalt in welke gevallen in ieder geval van deze mogelijkheid gebruik gemaakt moet worden. Jurisprudentie moet op dit gebied nog helderheid gaan verschaffen. Tot die tijd wordt terughoudend met deze mogelijkheid omgegaan en nog zeker geen vanzelfsprekendheid dat hiervan gebruik gemaakt kan worden.

Deze paragraaf komt in een ander daglicht te staan als de structuurwijziging bij Vixia zijn beslag heeft gekregen en daarmee de oprichting van een gemeentelijk werkbedrijf een feit wordt. De naam zegt het al: een werkbedrijf dat is verbonden aan de gemeentelijke organisatie en als zodanig een groot aantal taken in de openbare ruimte gaat vervullen, die voorheen werden uitbesteed met gebruikmaking van de regelgeving zoals die in deze paragraaf is aangehaald. Deze constructie boodt echter niet de zekerheid dat het Sw-bedrijf in de eigen regio deze werkzaamheden ook gegund kreeg en of zij überhaupt in de positie gebracht werden om deze werkzaamheden gegund te krijgen.

Voor die werkzaamheden welke niet door het regionale werkbedrijf (kunnen) worden uitgevoerd moet daar waar passend en realiseerbaar de sociale paragraaf worden toegepast, maar dan in de vorm van het stellen van uitvoeringsvoorwaarden zoals beschreven in paragraaf 2.3.

2.5 Toepassen percelenregeling en onderhands gunnen

In de vigerende wetgeving bestaat de mogelijkheid om een opdracht die de Europese drempelwaarden overschrijdt in percelen te verdelen. Binnen wettelijk vastgestelde grenzen is het mogelijk percelen meervoudig onderhands aan te besteden. Het vigerende aanbestedingsbeleid biedt dan het kader om een geschikte aanbesteding/gunning te laten plaatsvinden. Dit is de zogenaamde percelenregeling conform art. 9 lid 8 van het Bao. In het inkoopbeleid van de gemeenten is reeds neergelegd dat hiervan gebruik gemaakt kan worden.

Wij hechten er op deze plaats waarde aan het nogmaals te vermelden omdat de keuze voor kleine percelen ertoe leiden kan dat kleine bedrijven (het MKB) eerder een kans krijgen op opdrachten. Ook kunnen op deze wijze bedrijven die een bijdrage leveren aan sociale doelstellingen de mogelijkheid krijgen om deze opdracht rechtstreeks gegund te krijgen. Vaak komen deze bedrijven uit de eigen gemeente of regio. Door een dergelijke aanpak wordt de mogelijkheid geboden om opdrachten te verwerven. Wel dient opgemerkt te worden dat door het hanteren van percelen de bedrijfsvoering van de gemeente niet in het gedrang mag komen.

2.6 Verantwoording en evaluatie

De verantwoording vindt plaats via het besluitvormingsdocument aan de voorkant van het proces en via contract- en leveranciersevaluatie aan het einde van het proces. Ook de afdeling Inkoop evalueert (achteraf) de uitvoering van de inkoopregels. De interne controle (concerncontrol) en de accountant zullen tenslotte de rechtmatigheidstoets uitvoeren.

Om de sociale paragraaf goed ingebed te krijgen in de organisatie en hieruit de maximale opbrengsten te genereren zal na 2 jaar een verslag naar de colleges van de 4 gemeenten gestuurd waarin de omvang en wijze van toepassing van de sociale paragraaf wordt geëvalueerd. Dan zal ook blijken of toch gekozen moet worden voor het opnemen van een vast percentage in plaats van een binnen bandbreedte gekozen percentage.

2.7 Beslispunten en besluitvormingstraject

Wij stellen uw college voor om in te stemmen met:

1. het uitgangspunt dat bij iedere aanbesteding boven de € 50.000,- wordt bekeken of daaraan en in welke mate een sociale doelstelling kan worden verbonden. De gemeente kan aan deze sociale doelstelling invulling geven door:
 - Het stellen van uitvoeringsvoorwaarden in het bestek;
 - Het voorbehouden van deelname aan nader te bepalen aanbestedingen door SW-bedrijven;
 - Het toepassen van de percelenregeling en onderhands gunnen; en
 - Het wegzetten van een overheidsopdracht bij een SW-bedrijf waarbij wordt voldaan aan de eisen die gelden voor quasi-inbesteden. Als er sprake is van quasi-inbesteden is de richtlijn niet van toepassing en hoeft de opdracht niet Europees te worden aanbesteed.
2. de uitgangspunten en tekstbepaling van de sociale paragraaf met ingang van 1 juli 2009 te gaan hanteren en in eerst instantie met een aantal pilots te starten;
3. 2 jaar na inwerkingtreding van de sociale paragraaf de toepassing ervan te evalueren.

Deze notitie is als volgt tot stand gekomen:

15 april 2009: concept akkoord bevonden door het regionaal inkoopoverleg

22 april 2009: concept akkoord bevonden door projectgroep arbeidsmarktbeleid

6 mei 2009: concept akkoord bevonden in de stuurgroep arbeidsmarktbeleid

Bijlage 1: overzicht kenmerken inkoop- en aanbestedingsbeleid Westelijke Mijnstreek

Naam gemeente	Beek	Schinnen	Stein	Sittard-Geleen
Status van beleid	Het Inkoopbeleid is definitief vastgesteld in door de gemeenteraad d.d. 26 maart 2009	De gemeente Schinnen heeft geen vastgesteld beleid rondom inkoop en aanbestedingen.	Aanbestedingsbeleid is vastgesteld door het college d.d. 25-9-2007	Inkoopbeleid is definitief vastgesteld door de gemeenteraad en in werking getreden per 1 januari 2008. Aanbestedingsprotocol is definitief vastgesteld door college B&W en in werking getreden per 1 oktober 2008.
Grens voor onderhandse gunning	Enkelvoudige gunning onder de € 10.000,-	Enkelvoudige gunning onder de € 10.000,-	Enkelvoudige gunning onder de € 25.000,-	Enkelvoudige gunning voor Werken onder de drempel van € 50.000,- en voor Diensten / Leveringen onder de drempel van € 15.000,-
Sociale paragraaf zoals thans geformuleerd in het inkoopbeleid	De Gemeente Beek wil vanuit haar sociaal-maatschappelijk beleid zo veel mogelijk mensen in de regio aan het werk hebben en houden. Daarom heeft ze zich ten doel gesteld om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te helpen om die afstand te verkleinen. Deze kan veroorzaakt worden door lichamelijke of geestelijke beperkingen, maar ook door culturele of etnische achtergronden. Door het opnemen hiervan wordt de sociaal-maatschappelijke	Niet beschikbaar.	Bij inkoopprocessen voor "Werken" geldt vanaf de openbare procedure, dat de gemeente als selectie-eis stelt dat de aannemer aan wie het werk wordt gegund, minimaal één arbeids-ervaringsplaats beschikbaar moet stellen aan een inwoner van de gemeente Stein die als werkloze staat geregistreerd. De bepalingen uit de BAO worden wel in zijn algemeenheid van toepassing verklaard maar niet verder toegelicht.	INKOOPBELEID: Arbeidsmarktbeleid en het SW-bedrijf Door de toegenomen decentralisatie van onderdelen van sociale zekerheid naar gemeenten, speelt de gemeente een steeds belangrijker rol in het spectrum van sociale zekerheid en zorg. De gezamenlijke colleges van de Westelijke Mijnstreek hebben een arbeidsmarktbeleid laten opstellen. In dit beleid zijn concrete doelstellingen benoemd die Sittard-Geleen zich met de gemeenten uit de regio Westelijke Mijnstreek stelt. Een belangrijke doelstelling is de participatie van iedere burger, duurzaam en binnen de mogelijkheden die hij/zij heeft (programma Sociaal Vitale Stad). Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor leerbedrijven en het regionale SW-bedrijf in het bijzonder. Sittard-Geleen kan de participatie van moeilijk plaatsbare groepen op diverse wijzen bevorderen. Onder andere ook vanuit haar opdrachtgeverschap

	<p>doelstelling een vast criterium en zoveel mogelijk meegenomen in selectie- en gunningcriteria. Per opdracht zal bekeken moeten worden of het mogelijk is de sociale maatschappelijke doelstelling te kunnen waarborgen</p>		<p>i.r.t. tot leerbedrijven en het regionale SW-bedrijf!</p> <p>De mogelijkheden daartoe worden vooral bepaald door Europese juridische kaders. Al naar gelang de casus beschikt de gemeente over een aantal opties. Deze opties variëren van niet aanbesteden maar rechtstreeks opdragen tot aanbesteden met toepassing van sociale criteria:</p> <p>Sittard-Geleen kan bij een aanbesteding voorwaarden stellen aan potentiële opdrachtnemers over het te werk stellen van specifieke doelgroepen. Doelgroepen zijn langdurig werkzoekenden, jongeren (bijv. leerlingwerkplaatsen) en arbeidsgehandicapten. Vanuit het arbeidsmarktbeleid is het mogelijk op basis van artikel 26 Bao een sociaal protocol op te stellen. Middels de toepassing van dit protocol kunnen opdrachtnemers verplicht worden een deel van de opdrachtwaarde te besteden aan de inzet van personen uit bovengenoemde doelgroepen. In het gemeentelijk aanbestedingsprotocol worden de mogelijkheden opgenomen zoals het Bao die biedt.</p> <p>AANBESTEDINGSPROTOCOL BIJZONDERE DOELGROEPEN</p> <p>* De gemeente Sittard-Geleen kan de deelneming aan een aanbestedingsprocedure voorbehouden aan sociale werkvoorzieningen zoals nader</p>
--	---	--	---

				<p>omschreven in artikel 19 BAO.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Indien het voorbehoud zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt gemaakt, wordt dit voorbehoud in de aankondiging van aanbesteding nadrukkelijk vermeld. * Een beslissing inzake het toepassen van het voorbehoud zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt in het inkoopdossier vastgelegd. * De gemeente Sittard-Geleen kan bij een aanbesteding nadere voorwaarden stellen aan inschrijvers inzake het inzetten van personen uit specifieke doelgroepen (zoals langdurige werzoekenden, jongeren en arbeidsgehandicapten) in het kader van de te verwerven opdracht. <p>Het college kan ter uitvoering van lid 4 van dit artikel nadere regels opstellen.</p>
--	--	--	--	--

Bijlage 2 tekstbepaling sociale paragraaf

1.

De inschrijver is verplicht een percentage van minimaal 5% en maximaal 10% van de aanneemsom/loonsomgedeelte van de aanneemsom te besteden aan het creëren van werkgelegenheid voor de brede doelgroep aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Hieronder wordt verstaan:

- werklooswerkzoekenden ongeacht hun uitkeringssituatie (Wwb-ers, WW-ers, WIA-ers, Nuggers/ANW-ers)
- met werkloosheid bedreigde inwoners waaronder (voormalig) ID-ers en personen werkzaam op een gesubsidieerde arbeidsplaats
- WSW-ers
- leerlingen in het kader van de BOL/BBL-opleiding

2.

Primair wordt de doelgroep ingezet bij de directe uitvoering van de opdracht. Indien de aard van de opdracht zich niet daartoe leent en/of het aanbod van geschikte langdurig werklozen danwel leerlingen ontoereikend is wordt in overleg tussen opdrachtnemer en opdrachtgever een alternatieve inzet binnen het bedrijf van de opdrachtnemer overeengekomen.

3.

Opdrachtnemer neemt binnen 15 dagen na definitieve gunning contact op met de contactpersoon van de gemeente over de invulling van de in het kader van de sociale paragraaf te realiseren taakstelling. De naam van de contactpersoon is in het bestek genoemd.

4. Opdrachtnemer stelt na overleg met de contactpersoon van de gemeente een planning op over de inzet van de doelgroep, de realisatie van zijn taakstelling in het kader van de sociale paragraaf en stelt een profiel ter beschikking van de gezochte kandidaten.
5. De gemeente zal zich inspannen de aanlevering van kandidaten aan de opdrachtnemer te bevorderen en kan daarbij reïntegratiebedrijven inschakelen. De gemeente blijft eerst verantwoordelijke voor de aanlevering van kandidaten en zorgt bij tussentijdse uitval voor vervangende kandidaten. De kandidatenselectie vindt in onderling overleg tussen opdrachtnemer en opdrachtgever plaats.
6. In overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer worden nadere afspraken gemaakt over de inzet van scholing die noodzakelijk is voor de uitvoering van de werkzaamheden. De kandidaten beschikken in ieder geval over de benodigde minimale basisvaardigheden bij de inzet in het arbeidsproces.
7. Indien de opdrachtnemer zelf zorgt voor de inzet van de doelgroep ter realisatie van de taakstelling, dient hij dit voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht aan de contactpersoon van de gemeente door te geven.
8. Opdrachtnemer rapporteert tijdens de contractevaluatie of leveranciersevaluatie, danwel zoveel vaker als gewenst is, over de resultaten in het kader van de sociale paragraaf.

Aan het College van
Burgemeesters en Wethouders
Gemeente Stein
Postbus 15
6170 AA Stein

Uw kenmerk:

Betreft: reactie op nadere regels inzake toepassing sociale paragraaf

Datum: 19 juni 2009

Geacht College,

De WMO-raad heeft de door de vier gemeenten definitieve versie nadere regels inzake toepassing sociale paragraaf ontvangen. Wat opvalt, is dat de nadere uitwerking van het aanbestedings-/inkoopbeleid van de vier gemeenten, naar oordeel van de WMO/WWB-raad, een veel te vrijblijvend karakter heeft. In diverse paragrafen wordt gesproken over: "dat een sociale paragraaf verschillende toepassingsvormen kan aannemen" en onder het hoofdstuk 2 uitgangspunten sociale paragraaf: "De gemeente kijkt voor elke opdracht boven de € 50.000,- die zij verstrekt of daaraan en in welke mate een sociale doelstelling kan worden verbonden. De gemeente kan aan deze sociale doelstelling invulling geven door het toepassen van een sociale paragraaf of door het toepassen van sociale criteria". Een dergelijke vrijblijvendheid past niet bij de vier gemeenten die op dit front echt slagvaardig willen zijn. Kennelijk lukt het partijen niet, ondanks dat de economie tegen zit, robuustere standpunten in te nemen. Naar oordeel van de WMO/WWB-raad een gemiste kans.

De WMO/WWB-raad neemt de vrijheid op andere onderdelen van de nota enkele opmerkingen te plaatsen:

- **1. Inleiding:** is er toezicht en controle op de bestedingen van het op te richten fonds? En zo ja welke partijen gaan daar deel van uit maken? Is hiervoor een plaats ingeruimd voor een vertegenwoordiger namens de doelgroep? Wie toets projecten die voor fondsverwerving in aanmerking komen en hoe is de instroom en begeleiding van deelnemers geregeld?
- **2.6 verantwoording en evaluatie:** "De verantwoording vindt plaats via het besluitvormingsdocument aan de voorkant van het proces en via contract- en leveranciersevaluatie aan het einde van het proces. Om de sociale paragraaf goed ingebed te krijgen in de organisatie, en hieruit de maximale opbrengsten te genereren, zal na 2 jaar een verslag naar de colleges van de 4 gemeenten gestuurd waarin de omvang en wijze van toepassing van de sociale paragraaf wordt geëvalueerd". Een evaluatie na 2 jaar is naar oordeel van de WMO/WWB-raad veel te laat om beleid en acties bij te stellen. Voordat dat het tweejarige verslag in ontwerp klaar is en in de vier colleges behandeld zal worden respectievelijk in de vier gemeenteraden zijn er 3 jaar om. Wij zijn voorstander van een jaarlijks verslag.

Tenslotte een opmerking over bij de nota gevoegde bijlage. Deze geeft overzicht kenmerken inkoop- en aanbestedingsbeleid Westelijke Mijnstreek. Dit overzicht is naar ons oordeel niet met elkaar in evenwicht. De gemeenten Beek en Stein geven een heldere beschrijving hoe de sociale paragraaf thans in het inkoopbeleid is geformuleerd. De gemeente Sittard-Geleen heeft veel tekst nodig om uit te leggen dat er een nota arbeidsmarktbeleid is en de mogelijkheden een sociale paragraaf in uitvoering te nemen mede afhankelijk is van Europese juridische kaders. Kortom te veel tekst om uit te leggen en voorbehouden te maken op het welslagen van het project nadere regels betreffende toepassing sociale paragraaf in de Westelijke Mijnstreek. Jammer heel erg jammer! Kennelijk zijn kleinere gemeenten wel in staat om doelen kort en krachtig te formuleren.

Met vriendelijke groeten
namens de WMO/WWB-raad

R.A. Bastiaens (voorzitter)